




**Naturvärdesinventering inklusive bedömning av  
ekosystemtjänster inom fastigheten Skridskon 1 i  
Västertorp, Stockholms Stad**

Grap 19147

Geosigma AB

2019-04-30

Reviderad och fastställd 2019-10-22

<b>GEOSIGMA</b>				
Uppdragsnummer 605607	Grap nr 19147	Datum 2019-04-30 reviderad 2019-10-22	Antal sidor 21	Antal bilagor 2
Uppdragsledare Sebastian Agerberg		Beställares referens Emelie Samuelsson		Beställares ref nr -
Beställare HEBA fastighets AB				
Rubrik Naturvärdesinventering inklusive bedömning av ekosystemtjänster inom Skridskon 1 i Västertorp, Stockholms Stad				
Underrubrik -				
Författad av Daniel Karlsson, Josefine Johansson. Kompletterande inventering och rev. Tommy Lundberg och Sebastian Agerberg				Datum 2019-04-29 2019-10-22
Granskad av Tommy Lundberg Sebastian Agerberg				Datum 2019-04-30 2019-10-22
<b>GEOSIGMA AB</b> www.geosigma.se geosigma@geosigma.se Bankgiro: 5331 - 7020 PlusGiro: 417 14 72 - 6 Org.nr: 556412 – 7735	<b>Uppsala</b> Box 894, 751 08 Uppsala S:t Persgatan 6, Uppsala Tel: 010-482 88 00	<b>Teknik &amp; Innovation</b> Vaksala-Eke, Hus H 755 94 Uppsala Tel: 010-482 88 00	<b>Göteborg</b> St. Badhusg 18-20 411 21 Göteborg Tel: 010-482 88 00	<b>Stockholm</b> S:t Eriksgatan 113 113 43 Stockholm Tel: 010-482 88 00

## Sammanfattning

Geosigma AB har på uppdrag av Heba fastigheter utförd en naturvärdesinventering (NVI) inklusive en bedömning av ekosystemtjänster inom fastigheten Skridskon 1, Västertorp, Hägersten-Liljeholmen. Inom aktuellt område planeras nybyggnation av cirka 50 stycken lägenheter i två flervåningshus. Detaljplanearbetet pågår och plansamråd är genomfört med inkomna samrådsyttranden vilka är beaktade i utredningen.

Syftet med naturvärdesinventeringen är att få kunskap kring naturvärdena inom planområdet. En kvalitativ bedömning av ekosystemtjänster har utförts inom området, resultatet ämnar ligga till grund för eventuella kompensationsåtgärder inom området.

Inventeringen har utförts enligt SIS standard ftSS 199000:2014 "Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning". Fältinventeringen har utförts på nivå medel (minsta obligatoriska karteringsenhet 0,1 ha eller för linjeformade objekt 50 m). Inventeringsområdet avgränsas till fastigheten Skridskon 1.

Vid tillfället för fältinventeringen 2019-04-15 var många arter, på grund av sen lövsprickning, svåridentifierade och fältskiktet låg fortfarande i träda, varför ytterligare besök för komplettering och verifiering utfördes under vecka 38-39, 2019. Det kunde då konstateras att inventeringsområdet är relativt artrikt med både vilda arter och trädgårdsväxter samt bärande träd och buskar av betydelse för trastar och finkar m fl. Dock kunde konstateras att flertalet observerade arter är vanliga eller mycket vanliga och typiska för de aktuella biotoperna. Inventeringsområdet ingår inte i habitatnätverket för groddjur, eklevande arter eller barrskogsfåglar.

Inom inventeringsområdet har identifierats 4 ytor som utgör naturvärdesobjekt, alla med naturvärdesklass 3, påtagligt naturvärde.

De värdeelement som finns inom naturvärdesobjekt 1, lövdominerad blandskog, är två ekar med ett stamomfång över 1,5 meter, en gammal grov gran och en grövre asp med byggande större hackspett. I området återfanns också uppslag av ask (VU, sårbar) och alm (CR, akut hotad). Ytan är relativt artrik men alla arter är vanligt förekommande, även inom tätorter. Här fanns också blåsippa som är fridlyst i Stockholms län. Området har ett påtagligt biotopvärde, beaktat dess värde ur ett lokalt perspektiv.

Direkt anslutande till naturvärdesobjekt 2, lövdominerad blandskog, finns en större ek som utgör ett värdeelement. Området som sådant bedöms ha ett lågt artvärde men relativt högt biotopvärde då det bidrar med konnektivitet inom den fragmenterade grönstrukturen i närområdet.

Inom naturvärdesobjekt 3, hällmark, finns en senvuxen tall och en ek som båda utgör värdeelement. Marken är främst kuperad hällmark med relativt få och triviala arter. Biotopvärdet bedöms som relativt högt då det bidrar till lokal variation inom området och den fragmenterade grönstrukturen i övriga närområdet.

Naturvärdesobjekt 4, hällmark, ges naturvärdesklass 3, då det kan sägas hänga samman med objekt 3 och på samma sätt bidrar med ett lokalt biotopvärde.

Sammantaget har inga rödlistade arter påträffats utöver ask och alm. Inga signal- eller ansvarsarter har påträffats i övrigt. Blåsippa förekommer som är fridlyst i Stockholms län.

Planförslaget innebär en ökad andel av hårdgjorda ytor varför en ökad mängd dagvatten kommer att behöva hanteras. Läget för planerade fastigheter innebär även att träd kommer behöva tas bort i den östra delen av fastigheteten. De ekosystemtjänster som främst bedöms påverkas är det ekologiska samspelet med närliggande grönområde (stödjande ekosystemtjänst) och människors sinnliga upplevelse (kulturell ekosystemtjänst).

Föreslagna dagvattenlösningar inom området omfattar plantering av träd i skelettjord och växtbäddar vilka delvis bibehåller en grön korridor mot skogsområdet strax norr om området. Dagvattenanläggningarna stärker även fler ekosystemtjänster så som pollinering och klimatanpassning (reglerande), ekologiskt och biologiskt samspel, upprätthållande av markens bördighet och habitat för insekter (stödjande) samt en positiv sinnlig upplevelse (kulturella).

För att maximera mångfunktionalitet av ekosystemtjänster inom området rekommenderas även plantering av buskar som främjar fågelliv inom fastigheten. Om något nedfällt träd kan integreras i landskapets arkitektur kan det fungera som en faunadepå (bland annat viktig för vedlevande insekter) inom området.

# Innehåll

<b>Sammanfattning</b>	<b>3</b>
<b>1 Uppdraget</b>	<b>6</b>
1.1 Organisation	6
1.2 Inventeringsmetod	6
1.3 Utförande	8
1.3.1 Underlag	9
<b>2 Översiktlig beskrivning av inventeringsområdet</b>	<b>10</b>
2.1 Läge och nytt planförslag	10
2.2 Generella naturtyper och avgränsningar inom planområdet	11
<b>3 Naturvärdesobjekt</b>	<b>15</b>
3.1 Naturvärdesobjekt 1. Blandskog.	15
3.2 Naturvärdesobjekt 2. Blandskog.	17
3.3 Naturvärdesobjekt 3. Hällmark.	17
3.4 Naturvärdesobjekt 4. Hällmark	18
3.5 Artlista	19
<b>4 Ekosystemtjänster</b>	<b>19</b>
4.1 Allmänt om ekosystemtjänster	19
4.2 Ekosystemtjänster inom utredningsområdet som kan påverkas	20
4.3 Ekosystemtjänster inom utredningsområdet som kan förbättras och stärkas	20
4.4 Bedömning och slutsats för ekosystemtjänster	21
<b>Referenser</b>	<b>21</b>

**Bilaga 1 – Inmätning av detaljplaneområdet**

**Bilaga 2 – Naturvärdesobjekt och värdeelement**

# 1 Uppdraget

Heba fastigheter äger fastigheten Skridskon 1, Västertorp, Hägersten-Liljeholmen och har erhållit planbesked för att förtäta fastigheten med 50 lägenheter i två flervåningshus. Detaljplanearbetet är påbörjat och plansamråd genomfört. Geosigma AB har fått i uppdrag att utföra en naturvärdesinventering (NVI) inom fastigheten Skridskon 1 i syfte att få kunskap kring naturvärdena i området.

Inventeringen har utförts enligt SIS standard ftSS 199000:2014 "Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning". Fältinventeringen har utförts på nivå medel (minsta obligatoriska karteringsenhet 0,1 ha eller för linjeformade objekt 50 m).

NVI presenteras som en rapport som ska utgöra underlag till planarbetet för fastigheten Skridskon 1. Enligt rekommendation från Stockholms stad (plan och miljö / stadsmiljö) kompletteras utredningen med en bedömning av påverkan på ekologiska spridningsfunktioner i den gröna infrastrukturen och för grönstråket i anslutning till planområdet.

En kvalitativ bedömning av befintliga ekosystemtjänster har utförts för utredningsområdet och resultatet ligger till grund för rekommendationer för eventuella kompensationsåtgärder inom området.

## 1.1 Organisation

Inventeringsarbetet samt rapportering har utförts av Daniel Karlsson och Josefine Johansson på Geosigma AB. Kompletterande inventering utfördes av Tommy Lundberg och Sebastian Agerberg på Geosigma AB. Kartor och GIS-arbete har utförts av Erik Palmfjord och Emelie Stengård, Geosigma AB.

## 1.2 Inventeringsmetod

Metoden för inventering följer svensk standard för naturvärdesinventering, NVI (SS 199000:2014). Denna NVI är utförd med detaljeringsgrad detalj (se tabell 2-1), vilket innebär att minsta obligatoriska karteringsenhet utgörs av en yta om 10 m<sup>2</sup> eller mer eller ett linjeformat objekt med en längd av minst 10 m x 0,5 m. Syftet med inventeringen är att inom ett avgränsat område identifiera och dokumentera områden av betydelse för biologisk mångfald.

**Tabell 2-1. Detaljeringsgrad och minsta obligatoriska karteringsenhet (källa SS 199000:2014)**

Detaljeringsgrad	Minsta obligatoriska karteringsenhet
Översikt	En yta av 1 ha eller mer eller ett linjeformat objekt med en längd av 100 m eller mer och en bredd av 2 m eller mer.
Medel	En yta av 0,1 ha eller mer eller ett linjeformat objekt med en längd av 50 m eller mer och en bredd av 0,5 m eller mer.
Detalj	En yta av 10 m <sup>2</sup> eller mer eller ett linjeformat objekt med en längd av 10 m eller mer och en bredd av 0,5 m eller mer.

Planområdet har avgränsats som ett naturvärdesobjekt och naturvärdesklassats enligt en tregradig skala där:

### Högsta naturvärde

Naturvärdesklass 1

Störst positiv betydelse för *biologisk mångfald*

### Högt naturvärde

Naturvärdesklass 2

Stor positiv betydelse för *biologisk mångfald*

### Påtagligt naturvärde

Naturvärdesklass 3

Påtaglig positiv betydelse för *biologisk mångfald*

En fjärde klass, 4. *Visst naturvärde*, kan även användas men har inte beställts som något särskilt tillägg i detta uppdrag.

Ett naturvärdesobjekt ska utgöras av en dominerande naturtyp. Klassningen görs genom en sammanvägning av förekomsten av arter och förekomsten av värdefulla biotoper. Artvärdet innefattar en bedömning av naturvårdsarter (naturvårdsarter, signalarter och ansvarsarter), hotade arter, rödlistade arter och relativ artrikedom. Biotopkvaliteten bedöms utifrån förekomst av störningsregimer, element, strukturer eller nyckelarter. Biotopens sällsynthet vägs mot dess förekomst utifrån ett lokalt, regionalt och nationellt perspektiv.

Den sammanvägda värderingen utifrån artvärde och biotopvärde görs via matrisen i figur 2-1.

Bedömningsgrund art	Högt artvärde	Högt naturvärde Klass 2		Högsta naturvärde Klass 1
	Påtagligt artvärde			
	Visst artvärde	Visst naturvärde Klass 4	Påtagligt naturvärde Klass 3	
	Obetydligt artvärde	Lågt naturvärde	Visst naturvärde Klass 4	
		Obetydligt biotopvärde	Visst biotopvärde	Påtagligt biotopvärde
		Bedömningsgrund biotop		

**Figur 2-1. Matris för naturvärdesklassning.**



Biotopvärdet bedöms utifrån en samlad analys av olika kvalitetsfaktorer samt sällsynthet och hot.

Det huvudsakliga syftet med en NVI är att beskriva och värdera naturområden av betydelse för biologisk mångfald i ett avgränsat område. NVI resulterar i avgränsning av områden, naturvärdesklassning, objektbeskrivningar samt en övergripande rapport. I NVI ingår inte bedömning av värden för friluftsliv, kulturmiljö, geologi, landskapsbild eller ekosystemtjänster. Enligt beställarens önskemål kommer dock ett avsnitt om ekosystemtjänster att presenteras i denna rapport.

Lågt naturvärde utgörs av de områden som inte uppfyller kriteriet för att utgöra naturvärdesobjekt. Dessa märks inte ut på kartan. Område som ingår i inventeringsområdet och inte avgränsats till naturvärdesklass, utgör antingen lågt naturvärde eller så kan området utgöra naturvärde men vara mindre än minsta karteringsenhet. Denna yta kallas övrigt område.

### 1.3 Utförande

Inventeringen har utförts enligt SIS standard SS199000. Naturvärdesinventeringen utfördes av Daniel Karlsson (naturgeograf) 2019-04-15. Enligt SIS standard SS199000 ska tidpunkten för fältinventering i Svealand utföras under perioden 1 april till 30 november. Tidsperioden gäller förutsatt att det är snö- och isfritt samt att huvuddelen av biotopskvaliteterna och naturvårdsarterna kan identifieras och att artrikedom kan uppskattas eller mätas.

Vid tillfället för fältinventeringen 2019-04-15 var många arter i fältskiktet på grund av årstiden svåridentifierade, varför ett ytterligare besök för komplettering och verifiering bör utföras vid ett senare tillfälle. Därför ger denna version av rapporten endast en grovt uppskattad bild över naturvärden och klassificering inom planområdet. Fältinventeringen har utförts på nivå medel (minsta obligatoriska karteringsenhet 0,1 ha eller för linjeformade objekt 50 m) med förberedande flygbildstolkning och sökning i databaser och arkiv.

Naturvårdsobjekten har bedömts enligt naturvärdesklass 1, 2 och 3. Värdeelementen är träd eller andra objekt med särskilda värden och som anses viktiga att ta hänsyn till i planarbetet.

Eftersom någon naturvärdeklass 4 inte beställts så kan det ändå inom oklassade områden finnas ytor med visst naturvärde. I figur 2-2 nedan visas inventeringsområdet.





**Figur 2-2.** Drönarfoto över det ungefärliga inventeringsområdet.

### 1.3.1 Underlag

Sökningar har gjorts i artportalen för alla artförekomster inom och kring inventeringsområdena som har inrapporterats under perioden 2000-2019.

Geosigma har även begärt utdrag från Artdatabanken för rödlistade och skyddsklassade arter (för att eftersöka t.ex. rovfåglar). Inga rödlistade arter finns redovisade i området.

Observerade arter, flygbild med slutgiltig naturvärdesklassning och värdeelement presenteras som bilagor när den kompletterande inventeringen av fältsiktet är utförd.

Vid inventeringen har följande underlag använts:

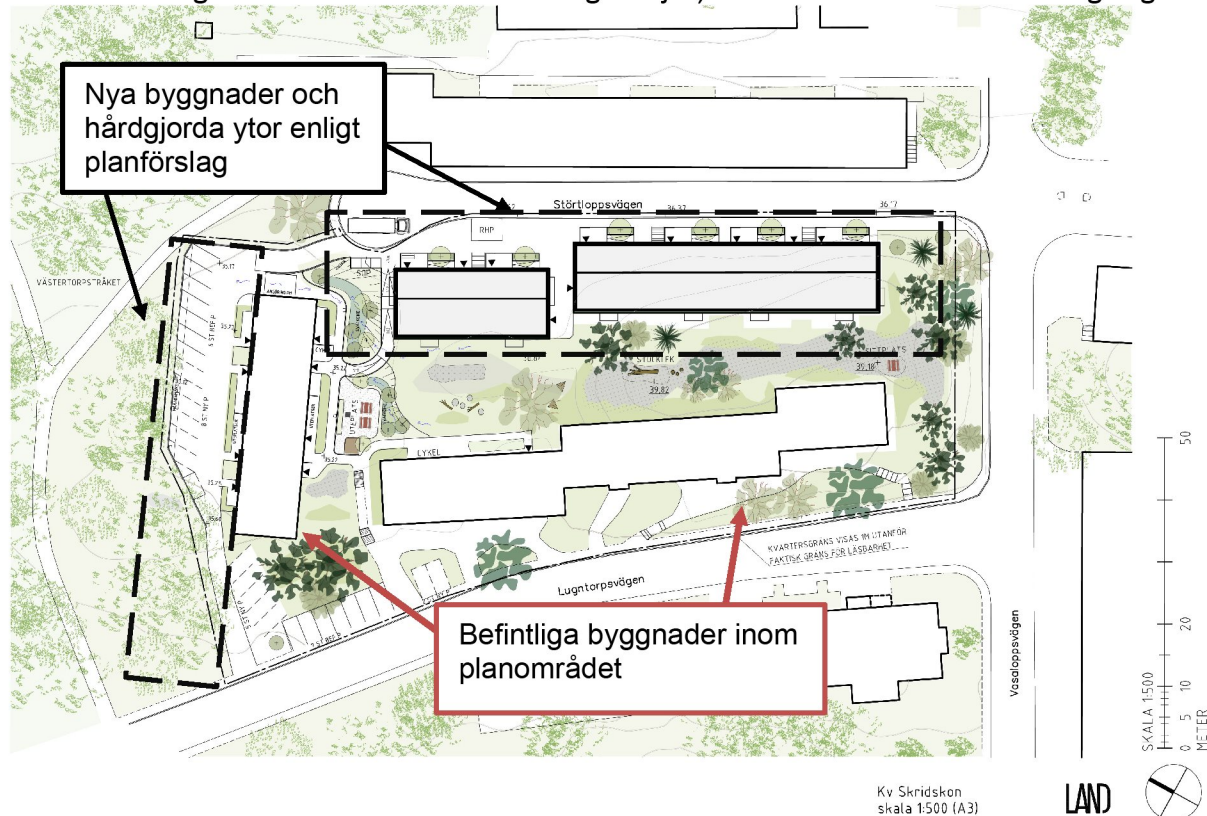
- Utdrag från Artdatabanken för rödlistade arter i området.
- Utdrag från Artportalen för artfynd i området
- Utdrag från Trädportalen, [www.tradportalen.se](http://www.tradportalen.se). Inga träd fanns upptagna i det aktuella området.

## 2 Översiktlig beskrivning av inventeringsområdet

### 2.1 Läge och nytt planförslag

Inventeringsområdet avgränsas av Lungtorpsvägen i väst, Störtloppsvägen i öst och Vasaloppsvägen i söder, Hägersten. Norr om området ansluter ett relativt stort grönstråk.

Planområdet är idag byggt i en "hus i park" stil. Det nya planförslaget (se figur 3-1) innebär att andelen naturmark ersätts med fler hårdgjorda ytor och byggnader, vilket innebär att planområdets karaktär kommer att förändras till mer hårdgjord och tätbebyggd. Planområdet ingår inte i habitatnätverket för groddjur, eklevande arter eller barrskogsfåglar.



**Figur 2-1.** Planområdet med befintliga och nya byggnader enligt planförslaget.



## 2.2 Generella naturtyper och avgränsningar inom planområdet

Inventeringsområdet karakteriseras till del av kuperad hållmark med övervägande inslag av berg i dagen (se figurerna 3-2 till 3-4).



**Figur 2-2.** Hållmark med berg i dagen. Vy från korsningen Vasaloppsvägen/Störtloppsvägen in mot planområdet.



**Figur 2-3.** Berg i dagen i den södra delen av planområdet. Vy norrut.





**Figur 2-4.** Hällmark med berg i dagen. Vy mot söder.

I inventeringsområdets norra och nordöstra del och längs med Störtloppsvägen återfinns ett flackare område som domineras av lövblandskog. I området finns också gemensamhetsytor (se figurerna 3-5 och 3-6).



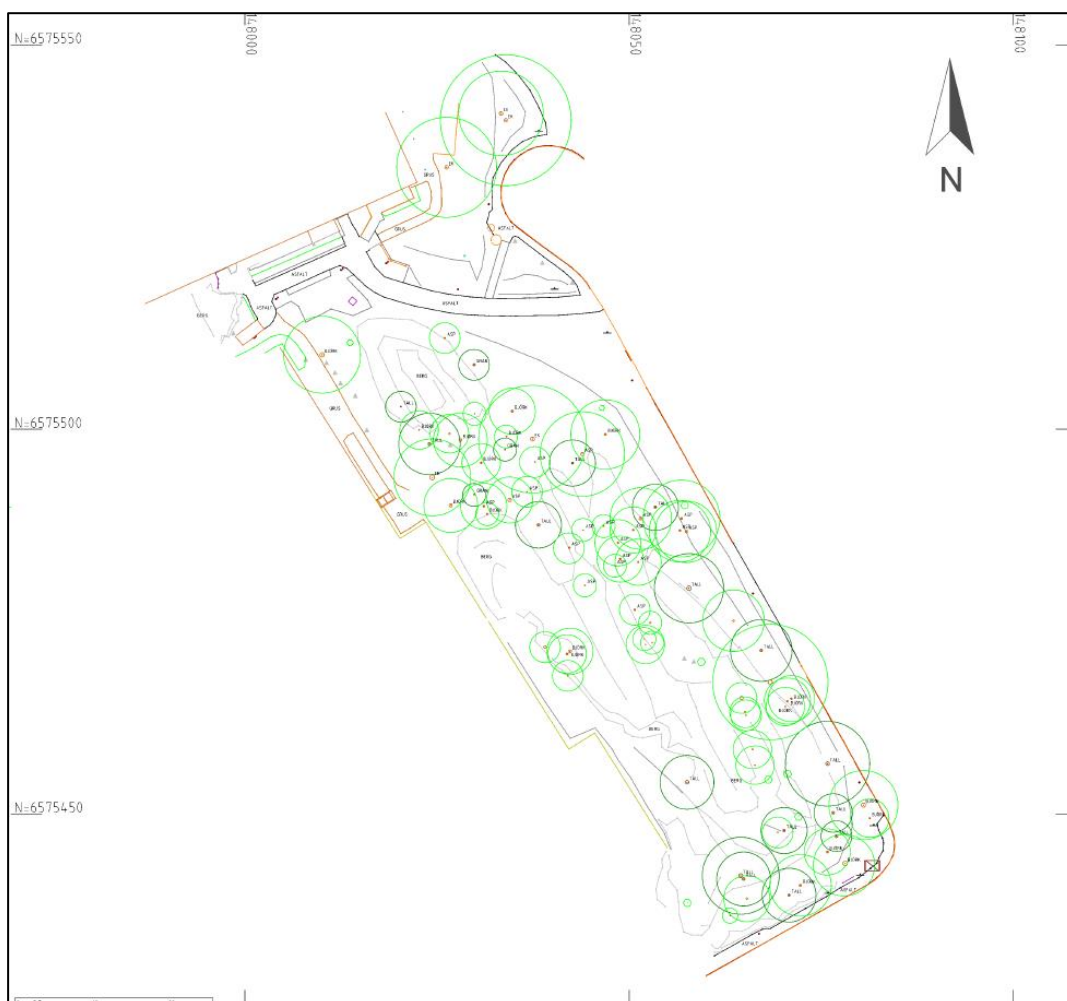
**Figur 2-5.** Gemensamhetsyta med sittplatser i inventeringsområdets nordöstra del.





**Figur 2-6.** Gemensamhetsyta inom inventeringsområdet.

Bland de trädkarter som återfinns inom inventeringsområdet dominerar lövträd, främst asp och björk men ett antal ekar finns också närvarande. Barrträd i form av tall och gran finns spridda inom inventeringsområdet, men det är lövträden som dominerar. I figur 3-7 presenteras inmätning och generell artbestämning av samtliga träd inom planområdet utfört av InfraGeoTech mät & projektering AB. I bilaga 1 presenteras samma bild i ett större format.



**Figur 2-7.** Inmätning och generell artbestämning av träd inom fastigheten (InfraGeoTech mät & projektering AB). Observera att området norr om det norra huset saknas.

Fälthinventering och artbestämning av markvegetationen försvårades vid det första tillfället på grund av årstiden men både blåsippa och svalört identifierades då. Blåsippan är fridlyst enligt artskyddsförordningen (2007:845) och får därför inte plockas eller grävas upp. Vid det andra inventeringstillfället kunde ett 70-tal arter konstateras utöver de tidigare artbestämda träden.

### 3 Naturvärdesobjekt



**Figur 3-1.** Flygbild med inventeringsområde, naturvärdesobjekt och värdeelement.

#### 3.1 Naturvärdesobjekt 1. Blandskog.

*Naturvärdesklass 3. Påtagligt naturvärde (fastställd bedömning).* Området karakteriseras till största del av relativt gles blandskog. figur 4-1. Bland lövträden dominerar asp, men björk förekommer också. Ett flertal ekar, varav 2 ekar med stamomfång större än 1,5 meter, förekommer. En äldre tall med ett stamomfång på 1,8 meter finns också. Längst ned i det sydöstra hörnet, men direkt utanför värdeytan, finns en grovre björk. Den bör om möjligt sparas men har inte bedömts utgöra värdeelement.





**Figur 3-2.** Gles blandskog inom naturvärdesobjekt 1. Längst i norr övergår skogen i en gräsbevuxen rekreationsyta.

Vid det första inventeringstillfället låg fältskiktet fortfarande i träda efter vintern men begynnande vårtecken i form av blåsippa och svalört noterades (se figur 4-2).



**Figur 3-3.** Blåsippa och svalört inom delområde A.

I den centrala delen av området står en asp med bohål som koloniserats av större hackspett (figur 4-3). Enligt muntliga uppgifter från boenden i området har minst tre individer av större hackspett noterats vid ett och samma tillfälle inom ytan. Övriga fågelarter som observerades vid det första fältbesöket var koltrast, nötskrika, skata, skogs- och ringduva samt ett flertal mesarter. Rådjur och ekorre syns även frekvent inom delområdet.

Vid det andra inventeringstillfället kunde ett större antal växtarter konstateras, däribland kan nämnas säl, uppslag av hästkastanj och alm (NT) samt ask (NT). I buskskiktet kan i övrigt nämnas druvfläder, rönn, oxel, oxbär, syren, liguster, kanel- och nyponros, snöbär m fl arter. I fältskiktet återfanns bland annat kärleksört, stensöta, getrams, liljekonvalj (fridlyst), ljung, blålocka, löktrav, pilört m fl arter.

Utifrån den andra inventeringen så har ytan justerats och den preliminära klassningen fastställs till naturvärdesklass 3 vilket motiveras genom förekomsten av äldre ek och tall och en asp som koloniserats av en större hackspett vilka utgör värdeelement 2-5. Vidare är biotopvärdet påtagligt på grund av en större mängd bärande buskar och träd som ger viktig vinterföda för fågellivet i området.



**Figur 3-4.** Större hackspett som koloniserar en asp i den centrala delen av delområde A.

## 3.2 Naturvärdesobjekt 2. Blandskog.

*Naturvärdesklass 3. Påtagligt naturvärde (fastställd bedömning).*

Denna yta utgörs av marken norr om vändplanen och direkt norr om det norra huset. Ytan består av lövdominerad medelåldrig blandskog. Direkt norr om vändplanen finns en större ek som klassificerats som värdeelement, nr 1. Floran är snarlik den som finns i naturvärdesobjekt 1. Ytan ges naturvärdesklass 3 vilket motiveras av eken samt att den är av betydelse för konnektiviteten för djur och människor med naturområdet mellan husen och det större naturområdet norr om planområdet.

## 3.3 Naturvärdesobjekt 3. Hällmark.

Området utgörs i söder till huvuddel av moss- och gräsbeväxt hällmark med synligt berg i dagen (Figur 4-4). Delområdet kommer delvis att påverkas av exploateringen. Området innehåller värdeelement såsom en senvuxen grövre tall, nr 7 (Figur 4-4) samt en äldre ek, nr 6, med ett stamomfång på 1,4 meter som står precis på gränsen till naturvärdesobjekt 1. Ett



flertal arter återfanns vid det andra inventeringstillfället, däribland oxel, ek, kärleksört, skogsklöver, skogsnäva, väggmossa, filtlav, skogsfibbla, blåbär, bergsyra, ljung m fl arter.



**Figur 3-5.** Moss- och gräsbeväxt hällmark med synligt berg i dagen. Till vänster i figuren syns den senvuxna tallen.

Utifrån den andra inventeringen så kan den preliminära klassningen fastställas till naturvärdesklass 3, vilket motiveras genom förekomsten av en äldre ek och den grova tallen. Biotopsmässigt är delområdet viktigt för att bibehålla det ekologiska samspelet från närliggande grönområde och de träd som ska behållas i den södra delen av fastigheten.

### 3.4 Naturvärdesobjekt 4. Hällmark

Naturvärdesklass 3. Påtagligt naturvärde.

Området utgörs av en väl avgränsad häll som omgärdas av träd. Ytan innehåller ett par rönнар, björk, tall, varav en större. Även gran och asp står invid den i huvudsak kala hällen.



**Figur 3-6.** Mossbevuxen hällmark med synligt berg i dagen och omgärdad av blandskog.

Även om det saknas värdeelement eller särskilt skyddade arter så är ytan en integrerad del i de andra naturvärdesobjekten och har ett biotopvärde.

### 3.5 Artlista

Nedan listas förekommande naturvårdsarter.

Ask, *Fraxinus excelsior* rödlistad VU, sårbar. Endast som undervegetation.

Alm, *Ulmus glabra* rödlistad CR, akuthotad. Endast som undervegetation.

Blåsippa, *Hepatica Nobilis*, fridlyst.

Liljekonvalj, *Convallaria majalis*, fridlyst.

## 4 Ekosystemtjänster

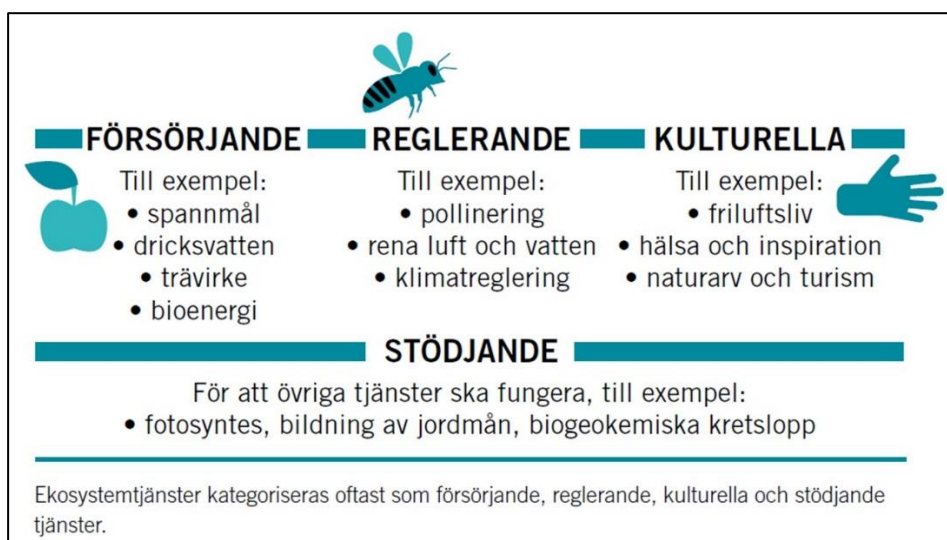
Följande avsnitt behandlar ekosystemtjänster. En kvalitativ bedömning av befintliga ekosystemtjänster har utförts för utredningsområdet och resultatet ligger till grund för rekommendationer för eventuella kompensationsåtgärder inom området.

### 4.1 Allmänt om ekosystemtjänster

Naturområden och grönytor producerar tjänster åt människan som benämns som ekosystemtjänster. Dessa tjänster bidrar till att öka människans välbefinnande och livskvalitet genom att till exempel leverera vattenreglering, luftrening och pollinering av växter. Det har även visat sig att närhet till natur och grönytor har en positiv effekt på människors mentala hälsa. Särskilt för boende i tätbebyggda områden har närhet till naturområden en stressdämpande effekt, även detta räknas som ekosystemtjänst.

I takt med ökad förtätning i stadskärnor minskar grönyterna, vilket skapar ett hårdare tryck på den mindre mängd grönytor som finns att leverera samma värden åt invånarna. Det är därför av stor vikt att i så stor utsträckning som möjligt bibehålla grönområdenas funktioner.

Ekosystemtjänster kan delas in i fyra kategorier; Reglerande, Kulturella, Försörjande och Stödjande, se exempel i figur 5-1. Enligt C/O Citys vägledning för ekosystemtjänster i stadsplanering (2014) så är reglerande ekosystemtjänster de tjänster som kan reglera "oönskade effekter i vår miljö" så som luftkvalitet. Kulturella ekosystemtjänster förbättrar hälsa och välbefinnande genom exempelvis skapa rekreationsytor för sociala interaktioner och vistelse i naturen. Försörjande ekosystemtjänster är de tjänster som producerar "materiella nyttor" så som matproduktion och färskvatten. De stödjande ekosystemtjänsterna ger service åt de ovan nämnda tjänsterna och levererar därför indirekta tjänster så som biologisk mångfald.



**Figur 4-1.** Exempel på indelade ekosystemtjänster (Naturvårdsverket, 2015)

## 4.2 Ekosystemtjänster inom utredningsområdet som kan påverkas

Idag fungerar utredningsområdet till stor del som innergård för boende inom fastigheten. Planområdet ger ett orört intryck i dess centrala delar där det finns naturmark med berg i dagen och ett flertal träd av varierande art.

Planförslaget innebär en ökad andel av hårdgjorda ytor varför en ökad mängd dagvatten kommer att behöva hanteras. Läget för planerade fastigheter innebär även att träd kommer behöva tas bort i den östra delen av fastigheteten. De ekosystemtjänster som främst bedöms påverkas är det ekologiska samspelet med närliggande grönområde (stödjande ekosystemtjänst) och människors sinnliga upplevelse (kulturell ekosystemtjänst).

En barnkonsekvensanalys har framtagits för området (Spacescape, 2019) och planområdet används inte som lekyta idag utan mest som "genväg". Platsen anses vara trafikosäker med bergssluttning ned mot trafikerade gator.

## 4.3 Ekosystemtjänster inom utredningsområdet som kan förbättras och stärkas

I planförslaget och dagvattenutredningen framtagna för planområdet (Geosigma, 2019) föreslås att träd i skelettjord planteras längs med Störtloppsvägen. Planterade träd kommer delvis kunna kompensera för de träd som tas bort för att bibehålla det ekologiska samspelet från närliggande grönområde och de träd som ska behållas i den södra delen av fastigheten. Utöver bibehållen ekologisk spridningsväg hanteras och renas en ökad mängd dagvatten.

Småskaliga växtbäddar har även rekommenderats där topografin tillåter vilket främjar fler ekosystemtjänster så som pollinering och klimatanpassning (reglerande), ekologiskt och biologiskt samspel, upprätthållande av markens bördighet och habitat för insekter (stödjande) samt en positiv sinnlig upplevelse (kulturella).

En lekyta med naturliga material så som stockar planeras i illustration framtagna av LAND, (2019) i de centrala delarna av området. Nedfällna träd från området kan, utöver fungera som lekyta, även vara en faunadepå (bland annat viktig för vedlevande insekter) inom området. Den nya lekytan bedöms bli mer trafiksäker då den planerade byggnationen "hägnar in" området.

#### 4.4 Bedömning och slutsats för ekosystemtjänster

Planförslaget innebär en ökad mängd hårdgjorda ytor och minskad grönyta. De ekosystemtjänster som behöver kompenseras är främst förlusten av träd och därmed ekologisk spridningsväg och den förlorade mängden grönyta. Lekytan i den centrala delen av fastigheten kommer att förbättras och bli mer trygg i och med planförslaget.

I utförd dagvattenutredning rekommenderas träd i skelettjord och växtbäddar som bland annat levererar följande tjänster:

- Livsmiljöer - framförallt för jordlevande insekter
- Grundvattenbildning genom infiltration
- Vattenflödesreglering
- Översvämningsskydd
- Vattenrening
- Sociala relationer - Mötesplatser i gröna miljöer
- Landskapskaraktär - Vackra gröna miljöer i tätorten

Om dagvattenåtgärderna designas på ett sätt som vårdar ett tätbebyggt områdes grönytor så produceras fler så kallade kulturella ekosystemtjänster: rekreation och estetiska värden. Båda dessa är viktiga för att invånarna ska uppfatta ett område som attraktivt.

Träd längs med Störtloppsvägen och växtbäddar bedöms kunna bibehålla den ekologiska spridningsfunktionen för området och därmed stärka den biologiska mångfalden.

För att maximera mångfunktionalitet av ekosystemtjänster inom området rekommenderas även plantering av buskar och placering av fågelholkar som främjar fågellivet inom fastigheten. Om något nedfällt träd kan interageras i landskapets arkitektur kan det fungera som en faunadepå (bland annat viktig för vedlevande insekter) inom området.

## Referenser

ArtDatabanken, 2016. Rödlistade arter i inventeringsområdet, 2006-2016.  
Artportalen 2016. Artfynd i inventeringsområdet från 2006-01-01 till 2016-10-01.  
C/O City 2014. Ekosystemtjänster i stadsplanering - en vägledning.  
Europaparlamentet, 1992. Art- och habitatdirektivet.  
Gärdenfors, Ulf et al. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. Artdatabanken, SLU.  
LAND arkitektur, 2019 – Illustration över planområdet.  
Naturvårdsverket, 2015, Guide för värdering av ekosystemtjänster – *Rapport 6690*  
Naturvårdsverket, 2012, Fridlysta växter och djur i Sverige, Naturvårdsverket, Stockholm.  
Naturvårdsverket, 2008. Populationstrender för fågelarter som häckar i Sverige. Rapport 5813.  
Naturvårdsverket. Natura 2000, Art-, och naturtypsvisa vägledningar. Skogsstyrelsen.  
Signalarter, 2013-04-15.  
Spacescape, 2019 – Barnkonsekvens- och jämställdhetsanalys framtagen för Skridskon 1, Västertorp  
[www.trädportalen.se](http://www.trädportalen.se)



Godkänt dokument - Tara Nezhadi, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2020-03-23, Dnr 2017-17030

N=6575550

E=148000

E=148050

E=148100

N=6575500

N=6575450



KV.SKRIDSKON			REV.	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	SIGN	DATUM
<div><div>InfraGeoTech</div><div>mät &amp; projektering AB</div></div> <div>Prästgårdsvägen 1 746 37 Bålsta Telefon 073-749 32 34</div>			Detaljinnmätning April 2019 Inmätning utförd av R.Henriksson Sweref99 18 00 Rh2000				SKALA 1:500 A3
RITAD AV M.Stenbacka	GRANSKAD AV	ARBETSNUMMER	OBJEKT NR		RITNING NR		BLAD
ORT, DATUM Stockholm 2019-04-11							REV.



## Bilaga 2 – Naturvärdesobjekt och värdeelement

### Naturvärdesinventering inklusive bedömning av ekosystemtjänster inom Skridskon 1 i Västertorp, Stockholms Stad

Grap 19147

